

**Przedmiotowy system oceniania
z języka polskiego
w klasach IV-VIII**

Nauczyciele uczący:

**Jadwiga Domerecka
Anna Wojciechowska
Małgorzata Dworniczak**

I ZASADY OGÓLNE PSO Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Na lekcjach języka polskiego ocenie podlegają:

Rodzaje kontroli	Formy kontroli
Pisemne	Sprawdzian pisemny
	Praca klasowa
	Kartkówka/ dyktando
	Praca domowa
Ustne	Odpowiedź
	Czytanie głośne
	Recytacja wiersza
Aktywność	Aktywność na lekcji i na zajęciach dodatkowych
	Prace dodatkowe
	Sukcesy w konkursach polonistycznych
	Udział w zajęciach kół zainteresowań

2. Sposób oceniania poszczególnych umiejętności.

Umiejętności	Sposób oceniania
mówienie	kryteria oceny wypowiedzi ustnej
czytanie: -głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa - ciche ze zrozumieniem	kryteria oceny czytania głośnego kryteria oceny testów i sprawdzianów
recytacja	kryteria oceny recytacji
pisanie , redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i klasie)	kryteria oceny pisemnych prac
posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)	zasady oceniania dyktand
znajomość treści lektur	kryteria oceny testów i sprawdzianów
znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku	kryteria oceny testów i sprawdzianów
realizacja określonych projektów, inscenizacji teatralnych	kryteria oceny projektu (każdego z osobna ustalane i podawane przed realizacją)
ocena realizacji zadań w grupie	kryteria oceny współpracy w grupie (podawane przed podjęciem pracy)

3. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

OCENA CELUJĄCA

UCZEŃ: *spełnia wymagania na ocenę bdb oraz:

- rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- bezbłędnie wypowiada się ustnie i pisemnie,
- jest bardzo aktywny na zajęciach, wykonuje prace dodatkowe,
- bierze udział w konkursach, osiąga w nich sukcesy,
- podejmuje działalność literacką i kulturalną.

OCENA BARDZO DOBRA - UCZEŃ:

- jest bardzo aktywny na zajęciach,
- otrzymuje bardzo dobre oceny,
- tworzy ciekawe prace (popęnia tylko drobne błędy),
- wykonuje w terminie wszystkie obowiązkowe prace i zadania,
- bardzo dobrze zna treść lektur,
- bardzo starannie, estetycznie prowadzi zeszyt,
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji.

OCENA DOBRA - UCZEŃ:

- jest aktywny na lekcjach,
- otrzymuje dobre oceny,
- redaguje poprawne prace, popełnia tylko nieliczne błędy i stara się je sam poprawiać,
- wykonuje w terminie wszystkie obowiązkowe prace i zadania,
- dobrze zna treść lektur,
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- samodzielnie korzysta ze słowników.

OCENA DOSTATECZNA – UCZEŃ:

- stara się być aktywny na lekcjach,
- otrzymuje oceny dostateczne,
- poprawia wszystkie oceny niedostateczne,
- stara się poprawnie wykonywać obowiązkowe prace i zadania,
- w stopniu dostatecznym orientuje się w treści lektur,
- dba o zeszyt przedmiotowy,
- samodzielnie korzysta ze słownika ortograficznego.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA - UCZEŃ:

- słucha uważnie i w miarę swoich możliwości stara się brać udział w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace i zadania z pomocą nauczyciela,
- orientuje się w treści lektur,
- otrzymuje oceny dopuszczające,
- poprawia oceny niedostateczne,
- w miarę swoich możliwości dba o zeszyt przedmiotowy,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze słowników.

OCENA NIEDOSTATECZNA - UCZEŃ:

- nie bierze udziału w lekcjach, nie uważa,
- nie wykonuje obowiązkowych prac i zadań,
- otrzymuje oceny niedostateczne i nie stara się ich poprawić,
- nie zna treści lektur,
- nawet z pomocą nie jest w stanie rozwiązać prostych zadań,
- nie dba o zeszyt przedmiotowy lub go nie posiada,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu.

UWAGA!

1. Dłuższe prace domowe oddajemy w terminie. W razie nieobecności ucznia termin oddania pracy należy ustalić z nauczycielem.
2. Uczeń, który nie pisał w wyznaczonym czasie pracy klasowej, sprawdzianu, testu, zobowiązany jest w ciągu 2 tygodni nadrobić zaległości (dokładny termin należy ustalić z nauczycielem).
3. **Ocena końcowa wynika z ocen cząstkowych, ale przy ocenianiu brane są również inne czynniki: systematyczność, staranność, wkład pracy, a także aktywność na lekcji i poza nią.**

- **Kryteria oceny wypowiedzi ustnej.**

dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się krótko, chaotycznie, - ma problem z odpowiedzią na temat, - nie panuje nad potokiem składniowym, - nie dysponuje dużym zasobem słownictwa, - używa języka odbiegającego od norm, - mówi niewyraźnie, cicho, w sposób niezrozumiały dla odbiorcy
dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się, starając się zachować wymaganą formę wypowiedzi, - mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień, - zachowuje poprawny szyk wyrazów, występują błędy składniowe, - dobierając słowa stara się uniknąć powtórzeń, - stara się rozwijać umiejętności językowe, - stara się mówić tak, by nawiązać kontakt z odbiorcą.
dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzi ustne dotyczą zadawanych pytań , poleceń, - mówi na temat, - popełnia nieliczne błędy składniowe, - mówi płynnie, bez powtórzeń, - dba o kulturę języka, - podejmuje próby argumentacji, - mówi głośno, wyraźnie, nawiązuje kontakt z odbiorcą.

bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi, - mówi na temat, wyczerpująco, - buduje zdania poprawne pod względem składniowym, - mówi płynnie, ciekawie dobierając zróżnicowane słownictwo stosowne do tematu, - świadomie rozwija swe umiejętności językowe, - argumentuje swoje stanowisko, - mówi głośno, wyraźnie, z odpowiednią intonacją, barwą głosu, we właściwym tempie.
celująca	<ul style="list-style-type: none"> - w swej wypowiedzi zawiera treści wykraczające poza program, - stosuje różne wypowiedzenia, dostosowując je do sytuacji mówienia, - mówi w sposób oryginalny, ciekawy, przemyślany, - argumentuje swoje stanowisko, - potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia.

• **Kryteria oceny głośnego czytania.**

celujący	b. dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta bardzo płynnie, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, w tempie pozwalającym na zrozumienie czytanego tekstu, - nie myli się, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta bardzo płynnie, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie czytanego tekstu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta dość płynnie, ale w nierównym tempie, -zaburzenia płynności pojawiają się sporadycznie, przy dłuższych nieznanym mu wyrazach, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupia swoją uwagę na odczytaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści, -czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się”, - myli litery w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta bardzo wolno, sylabizując, -błędnie odczytuje wyrazu lub je opuszcza, -skupia się na odczytaniu poszczególnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta bardzo wolno, -odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań, -nie rozumie sensu czytanego tekstu,

- dba o odpowiednią intonację, - barwą głosu oddaje emocje opisane w tekście, - zwraca uwagę na znaki interpunkcyjne.	- nie myli się albo robi to bardzo rzadko - dba o odpowiednią intonację, - sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, - zwraca uwagę na znaki interpunkcyjne.	- zapomina o modulacji głosu, różnicowaniu jego tonu i barwy, - zapomina o oddawaniu głosem emocji zawartych w tekście, - nie pamięta o stosowaniu pauz.	wyrazach i zmienia końcówki słów, - czyta cicho, monotonie, -nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne.	wyrazów, a nie na treści tekstu, - podejmuje próby doskonalenia techniki czytania.	- mimo prób pomocy podejmowanych przez nauczyciela nie wykazuje chęci doskonalenia techniki czytania.
---	---	--	---	---	---

• **Kryteria oceny recytacji**

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów	Przeliczenie punktów na ocenę
I	Znajomość tekstu [dwa nieznaczące błędy (w tym podpowiedzi nauczyciela) – 2 punkty; - od 3 do 5 błędów – 1 punkt; - liczne błędy, podpowiedzi wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria [uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną]	0-2p.	6p. – celujący 5p. – bardzo dobry 4p. - dobry 3p. – dostateczny 2p. – dopuszczający 1p. - niedostateczny
II	Wyraźne mówienie [uczeń jest słyszany i rozumiany]	1p.	
III	Właściwe tempo mówienia [dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych]	1p.	
IV	Wyraziste mówienie [uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp.]	0-2p.	

- **Kryteria oceny prac pisemnych.**

OCENA	TEMAT, TREŚĆ	KOMPOZYCJA	JĘZYK, STYL	ZAPIS, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA
CELUJĄCA	Wyraźnie i konsekwentnie realizowany pomysł, wypowiedź ma charakter kreatywny i świadczy o uzdolnieniach polonistycznych i wrażliwości ucznia	Oryginalny i funkcjonalny zmysł kompozycyjny.	Język wyrażający myśli, emocje autora, język giętki”, który wyraża wszystko, co pomyśli głowa.	Zapis przejrzysty, margines, akapity konsekwentnie stosowane, przypadkowe błędy ortograficzne, sporadyczne błędy interpunkcyjne.
BARDZO DOBRA	Wyraźnie i konsekwentnie realizowany pomysł, rzeczowo argumentuje, wnioskuje, wartościuje, komentuje	Konsekwentna i funkcjonalna kompozycja całej pracy.	Język pozwalający wyrazić w dużym stopniu myśli, emocje w sposób jasny, komunikatywny. Różnorodne konstrukcje składniowe.	Zapis przejrzysty, akapity w większości konsekwentnie stosowane, sporadyczne błędy ortograficzne, nieliczne błędy interpunkcyjne.
DOBRA	Poprawna realizacja tematu, pojawiają się własne sądy i wnioski	Nieliczne usterki w kompozycji, brak zachowania proporcji.	Wypowiedź poprawna pod względem leksyki, frazeologii i składni.	Zapis przejrzysty, marginesy, w większości akapity, bez rażących błędów ortograficznych i interpunkcyjnych.
DOSTATECZNA	Niepełna realizacja tematu, pojawiają się próby własnych sądów, niekoniecznie trafnych	Chaos kompozycyjny, brak zachowania proporcji.	Pewna nieporadność składniowa, ale nie utrudniająca zrozumienie myśli, pojawiają się błędy językowe.	Praca czytelna mimo skreśleń i poprawek, dopuszczalne błędy ortograficzne i interpunkcyjne.
DOPUSZCZAJĄCA	Częstkowa realizacja tematu lub obok tematu, błędy rzeczowe	Próby budowania tekstu zauważalne przynajmniej we fragmencie pracy.	Przynajmniej część pracy jest komunikatywna.	Przynajmniej w części praca czytelna, liczne błędy ortograficzne

				i interpunkcyjne
NIEDOSTATECZNA	Treść niezgodna z tematem, liczne błędy rzeczowe	Brak logiki i chaos w kompozycji.	Wypowiedź z licznymi błędami językowymi.	Praca częściowo lub całkowicie nieczytelna, brak akapitów, rażące błędy ortograficzne i interpunkcyjne

- **Kryteria oceny dyktand (w zależności od stopnia trudności).**

DYKTANDO ŁATWIEJSZE

(dotyczące jednej zasady, np. u-ó):

0 błędów- cel
 1 błąd- bdb
 2 błędy- db
 3 błędy- dst
 4 błędy- dop
 5 błędów- ndst

3 interpunkcyjne = 1 ort.

DYKTANDO TRUDNIEJSZE:

1 błąd- cel
 2 - 3 błędy- bdb
 4- 5 błędów- db
 6-7 błędów- dst
 8-9 błędów- dop
 10 błędów- ndst

5 interpunkcyjnych = 1 ort.

□ Kryteria oceny testów i sprawdzianów.

1. Testy i sprawdziany są oceniane według zasad pomiaru dydaktycznego:

Skala od oceny niedostatecznej do celującej:

- 0-30%   niedostateczny
- 33-50%   dopuszczający
- 51-75%   dostateczny
- 76-90%   dobry
- 91-97%   bardzo dobry
- 98-100%   celujący

Uwaga!

Skala może ulec zmianie w zależności od stopnia trudności danego sprawdzianu.

Waga ocen:

Formy kontroli	wagi
sprawdziany z działów, z lektur, gramatyczne, ortograficzne, testy	waga 3
kartkówki	waga 2
zadania domowe	waga 2
małe zadania domowe, np. dwa ćwiczenia	waga 1
głośne czytanie	waga 2
ustna wypowiedź: opowiadanie, recytacja, inscenizacja, krótkie wypowiedzi na zadany temat	waga 2
wypracowania klasowe	waga 3
aktywność: na lekcji, praca z lekturą, praca w grupie	waga 1
krótkie wypowiedzi pisemne na lekcji	waga 2
prace dodatkowe (projekty, twórczość własna)	waga 3
konkursy	waga 3/2*
udział w zajęciach związanych z językiem polskim	waga 2

*szkolny waga 2 – miejsce I, II, III celujący

udział w powiecie waga 2 – celujący, miejsce I, II, III, IV, V, waga 3 celujący

II ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia zalecenia z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Nauczyciel dopasowuje Przedmiotowy System Oceniania do indywidualnych potrzeb ucznia.